

Dosarul nr. 3ra-670/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (V. Guțan)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Bostan, V. Negru, A. Pahopol)

Î N C H E I E R E

05 iunie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Mariana Pitic

examinând admisibilitatea recursului depus de către Satybaldieva Nuliufar, în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Satybaldieva Nuliufar împotriva Biroului migrație și azil al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 11 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul depus de către Satybaldieva Nuliufar și s-a menținut hotărârea din 19 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru

c o n s t a t ă :

La 03 iulie 2017, Satybaldieva Nuliufar a depus cerere de chemare în judecată împotriva Biroului migrație și azil al Ministerului Afacerilor Interne cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că la 26 mai 2017, Biroul migrație și azil al Ministerului Afacerilor Interne a emis decizia nr. 41/17/DAI, prin care a fost respinsă cererea sa privind acordarea azilului.

Respectiva decizie i-a fost adusă la cunoștință, contra semnătura, la 02 iunie 2017.

A invocat reclamanta că pârâtul și-a motivat decizia de respingere a cererii de azil prin faptul că ea nu întrunește condițiile prevăzute la art. 17 alin. (1) și art. 19 din Legea privind azilul în Republica Moldova nr. 270 din 18 decembrie 2008.

Consideră reclamanta că Biroul migrație și azil al Ministerului Afacerilor Interne neîntemeiat i-a refuzat în admiterea cererii sale de acordare a azilului, încălcând în așa mod un șir de principii fundamentale prevăzute la art. 11 din Legea privind azilul în Republica Moldova, art. 19 alin. (3) din Constituția Republicii Moldova și art. 5 alin. (1) din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, motivele de refuz fiind pur formale, menite să-i restrângă, fără careva temei legal, dreptul de azil.

A reținut că s-a născut la *****, în *****, provenind dintr-o familie mixtă *****, de religie fiind *****. Deține cetățenia *****.

A susținut că a intrat pe teritoriul Republicii Moldova legal la 16 octombrie 2009, împreună cu părinții și familia sa: tatăl – Satybaldiev Ulugbek, a.n. *****, mama – Satybaldieva Matliuba, a.n. ***** (ambii părinți fiind recunoscuți cu statut de refugiați în Republica Moldova), sora – Satybaldieva Barokat, a.n. *****, la fel recunoscută cu statut de refugiată în Republica Moldova, și frații Satybaldieva Iakhe, a.n. ***** și Satybaldiev Yusuf, a.n. ***** (ambii solicitanți de azil).

A susținut că conform art. 12 alin. (1)-(3) din Legea privind azilul în Republica Moldova nr. 270 din 18 decembrie 2008, autoritățile competente respectă principiul unității familiei în conformitate cu prevederile prezentei legi. Membrii de familie ai beneficiarului de protecție internațională beneficiază de aceeași formă de protecție și de același statut ca și beneficiarul. Prezentul articol se aplică membrilor de familie care îndeplinesc următoarele condiții: a) însoțesc beneficiarul de protecție internațională; b) se află în întreținerea acestuia și domiciliază împreună cu el; c) statutul lor personal nu este incompatibil cu statutul beneficiarului de protecție internațională.

La 16 octombrie 2009, părinții săi Satybaldiev Ulugbek și Satybaldieva Matliuba au depus cerere de azil la Biroul migrație și azil al Ministerului Afacerilor Interne, care prin decizia din 22 martie 2010, a fost respinsă.

Ulterior, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 21 octombrie 2010, a fost anulată decizia Biroului migrație și azil al Ministerului Afacerilor Interne din 22 martie 2010, și le-a fost acordată protecție umanitară în conformitate cu prevederile art. 19 alin. (3) din Legea privind azilul în Republica Moldova nr. 270 din 18 decembrie 2008, pe motiv că în aprilie 2010 în ***** a izbucnit un conflict intern, care a degenerat în răsturnare de guvern, demiterea președintelui, violențe interetnice și interconfesionale, dezordini în masă.

Potrivit art. 11 alin. (2) din Legea nr. 270 din 18 decembrie 2008, niciun beneficiar al unei forme de protecție nu poate fi returnat sau expulzat într-o țară ori în teritoriu unde ar putea exista o amenințare a vieții sau a libertății lui sau în care ar putea fi supus torturii, tratamentelor inumane sau degradante.

A notat că la 01 decembrie 2016, s-a adresat Biroului migrație și azil al Ministerului Afacerilor Interne cu o cerere nouă pentru acordarea unei forme de protecție în Republica Moldova, în care a indicat că motivul pentru care și-a părăsit țara de origine este că în anul 1991, părinții ei s-au convertit în religie *****, din care cauză familia sa a fost persecutată de musulmanii localnici.

De asemenea, în cererea de azil a solicitat acordarea statutului de refugiat din cauza de a nu fi persecutată atât ea, cât și membrii familiei sale, pentru faptul că sunt *****, precum și pentru faptul că s-au convertit de la ***** la *****.

În acest context, a precizat reclamanta că în perioada anilor 2004 – 2009, când a locuit cu familia sa în ***** după revenirea din *****, părinții săi au făcut eforturi permanente pentru a fi documentați cu acte de identitate ale cetățenilor *****. Oriunde nu ar fi locuit în *****, erau urmăriți și persecutați pentru faptul că sunt *****, precum și că sunt *****, iar după evenimentele din anul 2010, foarte mulți *****, care au supraviețuit masacrelor interetnice, au fost nevoiți să se refugieze în *****, însă, familia sa nu putea merge acolo, deoarece proveneau dintr-o familie mixtă *****.

Astfel, atât în *****, cât și nici în ***** nu sunt acceptați, ambele fiind țări musulmane.

Pe lângă acestea, la moment are la întreținerea sa un copil minor – *****, a.n. *****, care se află împreună cu ea pe teritoriul Republicii Moldova, la fel, se află în concubinaj cu un cetățean al Republicii Moldova.

A declarat reclamanta că a prezentat suficiente și detaliate informații în vederea aprobării cererii sale privind acordarea azilului pe teritoriul Republicii Moldova, pe când pârâtul la adoptarea actului administrativ contestat s-a limitat doar la citarea unor fragmente din rapoartele despre *****, evitând să dea o apreciere obiectivă a situației de fapt ce ar îndreptăți acordarea ei a statutului de refugiat.

Consideră reclamanta că întrunește condițiile prevăzute la art. 16 și 17 din Legea nr. 270 din 18 decembrie 2008, pentru a i se acorda una din formele de protecție prevăzute de legislația Republicii Moldova, deoarece integritatea vieții și sănătății sale este supusă unui pericol real.

Astfel, a cerut Satybaldieva Nuliufar admiterea acțiunii, anularea deciziei nr. 41/17/DAI din 26 mai 2017 emisă de către Biroul migrație și azil al Ministerului Afacerilor Interne, cu obligarea pârâtului să-i acorde una din formele de protecție prevăzute la art. 16 din Legea privind azilul în Republica Moldova nr. 270 din 18 decembrie 2008.

Prin hotărârea din 19 februarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 11 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul depus de către Satybaldieva Nuliufar și s-a menținut hotărârea din 19 februarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Ambele instanțe de judecată ierarhic inferioare și-au motivat soluțiile de respingere a acțiunii prin faptul că reclamanta Satybaldieva Nuliufar nu a prezentat probe justificative întru confirmarea persecutării ei în ***** din motivul apartenenței la minorității etnice sau religioase, alegațiile acesteia purtând un caracter pur declarativ.

De asemenea, reclamanta nu a prezentat probe concludente prin care s-ar demonstra faptul că împreună cu părinții și frații săi a părăsit ***** într-un mod forțat și că în cazul reîntoarcerii există un pericol real de survenire a actelor de persecuție în privința sa sub diferite forme.

Dimpotrivă, în cadrul ședințelor de judecată reclamanta a declarat că nu poate reveni în țara de origine din motivul expirării valabilității actelor de identitate, pașaportul său fiind transmis părinților săi pentru a-l perfecta, care la acel moment erau plecați la rudenie în *****. Mai apoi, reclamanta a confirmat faptul prelungirii valabilității pașaportul său de către autoritățile competente din *****, care i-a fost adus de către părinți.

Afară de aceasta, și fratele său se află în situație similară, care la fel a fost în țara de origine și și-a perfectat pașaportul.

Mai mult ca atât, în cadrul ședinței instanței de apel, Satybaldieva Nuliufar a explicat că începând cu anul 2009, de când s-a stabilit cu traiul în Republica Moldova, atât ea, cât și părinții și frații săi periodic vizitează *****, ***** și *****, și careva acte de persecuție în privința lor nu au avut loc.

Pe lângă acestea, au reținut instanțele de judecată ierarhic inferioare că la actele cauzei nu se atestă înscrisuri probatorii referitoare la existența unor schimbări în situația din *****, care ar pune în pericol viața și libertatea reclamantei, de asemenea,

nu au fost înregistrate rapoarte care ar depista unele încălcări grave ale drepturilor omului legate de etnie sau religie în țara respectivă.

La 30 martie 2019, Satybaldieva Nuliufar, prin intermediul reprezentantului său – avocatul Șevciuc Ștefan în baza mandatului seria MA nr. 0908278 din 26 iunie 2017, a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 11 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 19 februarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, cu emiterea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii.

În susținerea recursului Satybaldieva Nuliufar a invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel, declarând că Curtea de Apel Chișinău a examinat superficial prezenta speță, cu interpretarea și aplicarea eronată a normelor de drept material.

La 22 aprilie 2019, în adresa Biroului migrație și azil al Ministerului Afacerilor Interne a fost expediată copia recursului depus de către Satybaldieva Nuliufar, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, însă intimatul nu și-a valorificat dreptul procesual respectiv.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul de admisibilitate al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de către Satybaldieva Nuliufar este inadmisibil, din motivele ce succed.

În debut, Colegiul învederează că, în data de 01 aprilie 2019 a intrat în vigoare Codul administrativ al Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, fapt ce rezultă din art. 257 alin. (1) al acesteia.

Conform art. 195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedură civilă, cu excepția art. 169-171.

Potrivit art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului aliniat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Prin urmare, condițiile de admisibilitate a recursurilor declarate împotriva deciziilor pronunțate de curțile de apel, în calitate de instanțe de apel, cât și hotărârile pronunțate de curțile de apel, în cauzele de contencios administrativ, vor fi verificate prin prisma normelor în vigoare până la intrarea în vigoare a Codului administrativ, și respectiv încă valabile la momentul emiterii deciziei instanței de apel și depunerii cererii de recurs.

Astfel, conform art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele cauzei rezultă că copia deciziei din 11 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa Nuliufar Satybaldieva și reprezentantului acesteia – avocatul Șevciuc Ștefan la 10 ianuarie 2019, însă nu se atestă date când a fost recepționată de către aceștia (f.d. 120).

Totodată, din conținutul cererii de recurs rezultă că avocatul Șevciuc Ștefan a recepționat copia deciziei recurate la 01 februarie 2019 prin intermediul poștei electronice (f.d. 129).

În această ordine de idei, se constată, că în speță, calea de atac a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece cererea de recurs a fost depusă la 30 martie 2019.

Totodată, în conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Conform art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

In concreto motivelor inserate în cererea de recurs, completul de admisibilitate le apreciază ca fiind lipsite de substanță și care nu pot fi acceptate.

Or, conform prevederilor art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs trebuie să fie dactilografiată și trebuie să cuprindă esența și temeiurile recursului, argumentul ilegalității deciziei atacate, solicitările recurentului, propunerile respective.

Analizând cuprinsul cererii de recurs depusă de către Satybaldieva Nuliufar, completul de admisibilitate evocă faptul că argumentele invocate în recurs, în esență, sunt similare alegațiilor inserate în cererea de apel și explicațiilor date de către aceasta

și reprezentantul său – avocatul Ștefan Șevciuc în cadrul ședinței instanței de apel, asupra cărora Curtea de Apel Chișinău s-a pronunțat deja în modul corespunzător.

Prin urmare, acestea nu pot fi reținute de către completul de admisibilitate, deoarece recursul împotriva deciziei instanței de apel este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat.

La acest capitol, instanța de recurs atestă că recurenta nu a evidențiat în cererea sa de recurs, formulată în memoriul ilegalității și netemeinicii deciziei recurate, limitându-se doar la reiterarea unor circumstanțe care au fost supuse examinării în ordine de apel.

În acest sens, urmează a se evidenția faptul că nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de ilegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Astfel, este de menționat că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură a învedera ilegalitatea hotărârii.

În această ordine de idei, instanța de recurs constată că, argumentele invocate în cererea de recurs, după esența lor, pot fi încadrate în temeiul prevăzut de art. 386 alin.(1) lit. b) din Codul de procedură civilă, aplicabil doar procedurii de apel și nu se regăsesc în art. 432 din Codul de procedură civilă, aplicabil recursului.

Mai mult ca atât, acestea au fost deja supuse examinării și aprecierii de către instanța de apel prin prisma art. 130 din Codul de procedură civilă, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și, prin urmare, nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs.

Ipotezele relevate certifică în mod clar caracterul lipsit de substanță al recursului depus, deoarece Satybaldieva Nuliufar nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel.

Astfel, se evidențiază caracterul declarativ al recursului, deoarece este lipsit de conținut și desprinde simplul fapt al dezacordului recurentei cu soluția dată de către instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de depunere a recursului.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (cauza Doorson împotriva Olandei, 26 martie 1996, §67).

La acest capitol instanța de recurs reține că recursul depus de către Satybaldieva Nuliufar nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că prezenta cerere de recurs a fost depusă după ce Satybaldieva Nuliufar a avut posibilitatea de a fi auzit de o instanță de

fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea mutatis mutandis „Levages Prestations Services” împotriva Franței, cererea nr.21920/93 din 23 octombrie 1996, §48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că recurentei i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzită combinat cu dreptul la un recurs efectiv.

De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 §1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (Blücher împotriva Cehiei, cererea nr.58580/00 din 11 aprilie 2005, §65-67)

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a aplicat și a interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în unanimitate, ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de către Satybaldieva Nuliufar împotriva deciziei din 11 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău în baza art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 195 și 258 alin. (3) din Codul administrativ și art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul depus de către Satybaldieva Nuliufar împotriva deciziei din 11 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Mariana Pitic